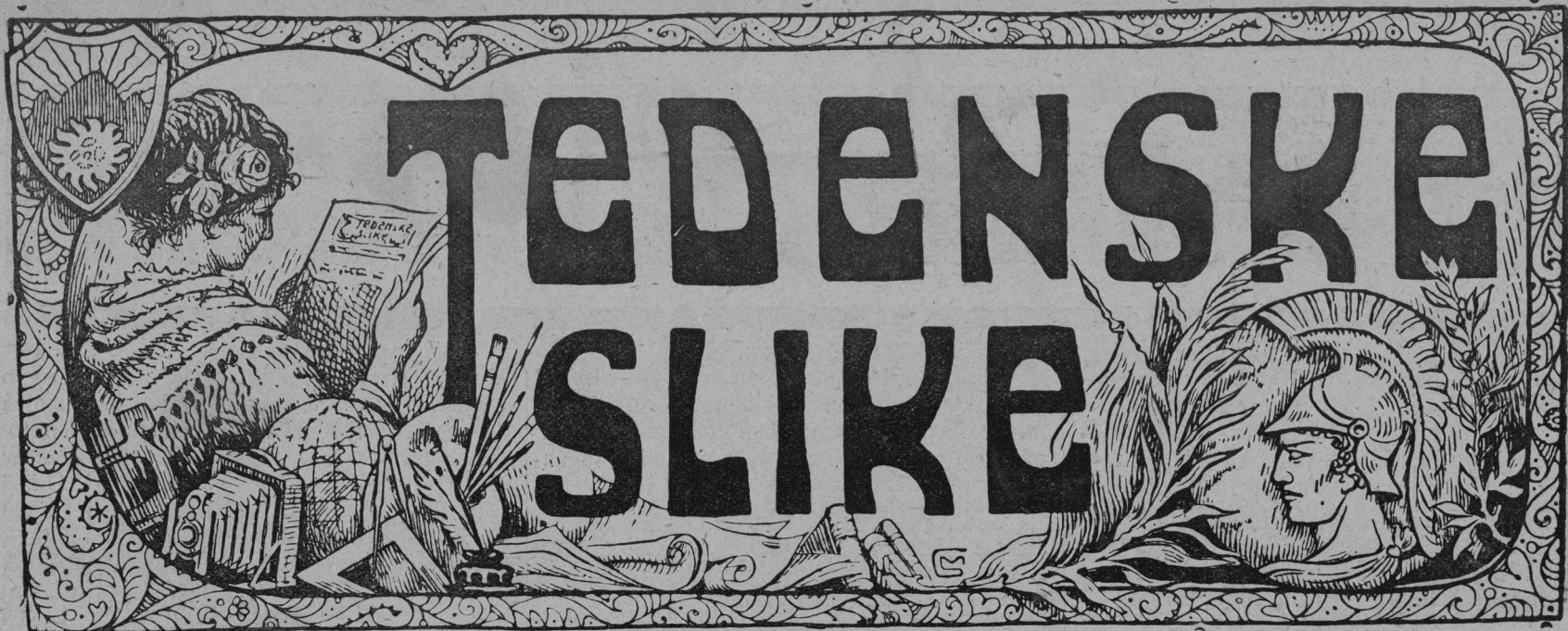

Prispelek 11. Okt. 1917
Dr. 35. okt. 1917
Dr. 35. okt. 1917

TEDENSKA SLIKE

Štev. 42.

V Ljubljani, v sredo 17. oktobra 1917.

Leto IV.

V Flandriji so začeli Angleži tretjo silovito bitko. Prvi dan so udrli poldrug km globoko. Naša slika kaže nemški strelski jarek pred naskokom.

† Dr. Janez Evangelist Krek.

† DR. JANEZ EV. KREK

Dne 8. oktobra ob 10. zvečer je nenadoma umrl v Št. Janžu na Dolenjskem državni in deželni poslanec dr. Janez Ev. Krek. Za njim žaluje vsak zaveden Jugoslovan. Umrl je prvoboritelj naše jugoslovanske politike, ena najizrazitejših osebnosti med Jugoslavlani, mož globokega znanja, iskrenega narodnega značaja, neumornega dela, mož velikih idej.

Mnogo zaslug si je pridobil dr. Krek za svojo stranko, mnogo za narod v okviru strankarskega delovanja. Od trenutka pa, ko je l. 1915. stopil na čelo boja za obstoj in za bodočnost našega ljudstva, stopa njegova oseba iz strankarskega okvira in dr. Krek postaja naš narodni prvoboritelj v najlepšem pomenu te besede. Z njegovim imenom bo za vedno združeno veliko delo našega narodnega ujedinjenja, prvi realni začetki našega smotrerenega stremljenja po narodni samostojnosti in neodvisnosti. Inicijativno in odločilno je deloval dr. Krek za združenje naših poslancev v državnem zboru, večni program naše nove narodne politike, jugoslovanska deklaracija je v mnogem oziru njegovo delo. Dr. Krek je bil duša Jugoslovanskega kluba. V svoji veseli agilnosti in neporušljivi svežosti je dan na dan bodril tovariše k novemu delu, vedno pripravljen, z besedo, peresom, dejanjem se postaviti za veliko stvar jugoslovanskega zjedinenja.

Globoka vera v bodočnost našega jednotnega naroda je navdajala tega izredno nadarjenega moža, odsevala je iz vsake njegove besede. Naši narodni bodočnosti je bilo posvečeno, odkar je bila proklamirana na Dunaju naša deklaracija, vse njegovo dejanje in nehanje — naša velika narodna misel je imela v njem pravega apostola.

Bridka, za enkrat nenadomestljiva je izguba, ki nas je zadela s Krekovo smrtjo vse. Ves naš narod od Triglava do Drine je kruto prizadet — izgubil je enega svojih najboljših sinov, izgubil je moža, ki mu je bil porok narodne sloge.

Pokojnik je bil pesnik in dramatik za naše ljudstvo, ki mu je zajemal motive in sujete iz narodne duše; bil je socijolog, znanstvenik, vzgojitelj inteligentnega naraščaja Slovenske ljudske stranke in teolog. Napisal je več globokih filozofskih, narodno-gospodarskih in lepih bogoslovskih del. Deloval je za koristi in napredek delavstva in kmetovalstva, njegovo glavno delo pa je bila organizacija slovenskega zadružništva. Naša gospodarska organizacija je bila največ njegova zasluga. Bil je demokrat z dušo in telesom, vedno dovtipen, vselej živahno delaven in neumorno energičen. Še l. 1913 je bil predvsem strankar. Toda sedanja vojna in postopanje vladnih ter vojaških krogov proti Slovencem in sploh Jugoslovanom mu je odprlo pogled v bistveni vzrok naše nesreče ter mu odkrilo jasno, kje edino nam je iskati rešitve. Že dolgo pred dr. Krekom so proglašali naši prijatelji načelo: „Slovenec, Srb, Hrvat so vedno brat in brat“ — dr. Krek pa je to idejo v parlamentu razglasil kot naš program ter ga pogumno označil kot cilj vseh naših hrepenenj. Dr. Kreku se je posrečilo združiti na tem programu vse avstrijske Jugoslovane ter utrditi to načelo v srcu vsakogar, ki se zaveda svoje jugoslovanske krvi.

Truplo pokojnikovo so pripeljali v Ljubljano, kjer se je vršil v soboto, dne 13. t. m. ob 3. popoldne iz dvorca knezoškofijske palače pogreb ob velikanski udeležbi naših političnih, znanstvenih, literarnih krogov ter zastopnikov ljudstva iz vse slovenske domovine.

Poročajo, da so bili zadnji trenutki dr. Kreka lepi in skoraj veseli. Želel je slišati narodno pesem. Smehljaje je šel tja, odkoder ni vrnitve. Morda je s proroškim očesom gledal v daljavi lepšo bodočnost svojega ljubljene naroda, videl ga je svobodnega, združenega. Zato je lahko umrl.

Kot sveto dedščino je zapustil dr. Krek vsem našim ljudem, ki so dobre volje, zapoved: Bodite složni v delu za narodno bodočnost, bodite neumorni v stremljenju po združenju, bodite neomajni v veri, da pride dan osvoboditve in svobode!

Dr. Janez Evangelist Krek.

Pokojni dr. Krek je bil rojen o božiču leta 1865. pri Sv. Gregorju nad Sodražico, kjer mu je bil oče učitelj. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani in tu je študiral tudi bogoslovje. Škof Missia je nadarjenega teologa poslal na Dunaj, kjer je postal doktor. Vrnivši se v domovino, je bil dr. Krek nekaj časa kaplan v Ribnici, nato vikar v Ljubljani, leta 1895. pa je postal profesor na ljubljanskem semenišču. Z vso vnemo se je posvetil dr. Krek političnemu gospodarskemu delu. Modernizacija takrat hudo konservativne katoliške stranke je v prvi vrsti njegova zasluga; stranka ga je kmalu poslala v deželni zbor kranjski in državni zbor. Veliko in uspešno delavnost je razvil dr. Krek na združnem polju, načeljeval je mnogo let „Zadružni Zvezi“, vodil je „Gospodarsko Zvezo“. Kot vzgojitelj katoliške mladine je imel posebno velike uspehe. V stranki sami je imel dr. Krek navdušenih pristašev, pa tudi ostrih nasprotnikov. Odločilno vlogo je igral dr. Krek, ko je šlo za ustanovitev Jugoslovanskega

kluba, katerega politiki se je posvetil z vso vnemo. Znana so tudi njegova v družbi z drjem Korošcem izvršena „apostolska“ potovanja na slovanski jug. Že nekaj tednov sem je pričel dr. Krek resno bolehati. Odšel je v Št. Janž na Dolenjsko. Tam je bival pri župniku Bajcu ter se vsled raznih zaprek ni mogel udeležiti zadnjih sej državnega zbora. V Št. Janžu sta zadnje dni z njim skupaj bila pri župniku Bajcu še posl. dr. Lovro Pogačnik in dr. Ruprecht iz Trebnjega. 8. t. m. je bil dr. Krek še dobro razpoložen, se razgovarjal prijazno in se šalil ter se odpravil nekako proti 10. zvečer v svojo spalnico. Ko je prišel dr. Lovro Pogačnik v sobo, je zagledal dr. Kreka na tleh poleg postelje. Dr. Krek ga je še poklical po imenu, potem pa se je onesvestil. Dr. Pogačnik je spoznal takoj, da prijatelju ni več pomoči, položil ga je na posteljo ter storil vse, kar je v tem slučaju sploh bilo mogoče storiti. Bliskoma se je razširila vest o dr. Krekovi smrti po celem Št. Janžu in zbirati se je začelo kljub pozni uri ljudstvo pred župniščem v globoki žalosti za izgubljenim voditeljem.

* * *

In njegov pogreb je bila veličastna manifestacija jugoslovanskega edinstva in one velike ideje, za katero so živeli, trpeli in umirali že dolgo stoletje naši najboljši možje in za katero je živel tudi pokojnik, za idejo jugoslovanske svobodne države. V tej ideji so složne vse stranke, vsa kulturna in politična društva, vsi sloji in vsi stanovi. Pogreba so se udeležili zastopniki vseh slovenskih dežel, a tudi zastopniki Hrvatov, Srbov in Čehov. Po dolgem dolgem času so zopet svobodno vihrale po ljubljanskih ulicah društvene zastave, na čelu vseh pa stari prečastitljivi prapor ljubljanskega „Sokola“, „Slavca“ i. dr.

Le dva pogreba je videla Ljubljana: Janeza Bleiweisa in Antona Aškerca. Takoj za tema se vršča pogreb dr. Janeza Kreka, a vendar ju tudi presega po svojem političnem, zunanjem pomenu.

Pogreb je vodil sam knezoškof dr. A. Jeglič z veliko asistenco. Na čelu spreveda močan oddelek „Gasilske Zveze“, nato društva, gospodarske organizacije, zastopniki uradov, bank, različnih zavodov, podjetij, občinskih zastopov, deželni in državni poslanci, dolga vrsta duhovščine, meščanov in nepregledne množice ženstva in mladine. Pred vozom s krsto so nosili krasne vence s trakovi, Češkega svaza, Jugoslovanskega kluba, Deželnega odbora, Gospodarske Zveze i. dr., nato sta sledila dva velika voza, polna vencev s trakovi v narodnih barvah slovenskih, hrvatskih in čeških, nato dva voza duhovščine in končno veliki paradni pogrebni voz s pokojnikom v dveh krstah; za njim troje sester s sorodniki ter brezkončna veriga žalujočih.

Državno zborniško predsedstvo je zastopal podpredsednik polkovnik vitez Pogačnik, za Češki svaz sta prišla predsednik posl. Fr. Stanek in posl. Navratil, za srbske drž. posl. vitez dr. B. Vukotić, za hrvaške drž. posl. dr. Jos. Smodlak, prof. Vjek. Spinčić in dr. A. Dužić. Jugoslovanski klub pod vodstvom dr. A. Korošcem je bil zbran skoraj polnoštevilno. Takisto je

bila močno zastopana Narodna napredna stranka.

Ob odprtem grobu pri Sv. Križu so govorili poslanci dr. Korošec, Stanek in dr. Dulibič.

Slava prvoboritlju jugoslovanske svobode in edinstvi!

Brezmejna je domišljavost in nadutost vsakega slabega komedijanta, ker le resničen umetnik je skromen in ponižen, saj se zaveda, da je višek umetnosti nedosegljiv. Flečer pa je bil vaje ploskanja in vriskanja svoje publike, kateri je znal imponirati s svojim boksanjem in borjenjem. Zato si je domišljal, da je polbog, ki ga smejo navadni

čerjevi plakat z Bellovo tiralnico in njegovo sliko: Dodd je mogel torej primerjati original z reproducirano sliko.

»Kaj ne, da nisem pravi?!« je vzkliknil Flečer.

»O, pravi je, čisto pravi!« je izjavil Pietje.

»Vsekakor je podobnost velikanska!« je pritrdil uradnik.

Dodd je molčal in primerjal. Nato je izjavil, prav kakor redar, ki je Flečerja razžalil najbridkeje:

»Zelo, zelo podoben ... vendar je original manje inteligenten ... Morda je bila slika retuširana ... Identiteto pa dokažem izlahka prav hitro.«

»Le dokažite jo! Zelo sem radoveden, kako to storite,« je dejal Flečer in porinil pesti, ki sta ga močno srbeli, v svoja hlačna žepa.

»Hitro se vrnem. Privedem pričo, ki vas pozna bolje, kakor pričakujete,« je odvrnil Dodd in odhitel.

Nedolgo nato je potrkal Dodd na duri Pollyne spalnice.

»Milostiva, vstanite ... nekaj sila važnega imam poročati!«

Polly je bila hitro oblečena in ne da bi si docela uredila svoje lase, je spustila detektiva v sobo.

Kaj se je zgodilo?«

»Gospoda soproga že imamo.«

»Imate?! Kje?!«

»Na policijski stražnici!«

»Moj Bog! Jack zaprt?!«

»Toda taji, da je pravi. Prosim vas torej, pojdite z mano, da ga še sami videti!«

»Taji? Zakaj taji?«

»Ker pač nič drugega ne more več storiti,« je razlagal Dodd. »Zadnje sredstvo vsakega zasačenega lopova.«

»Jack ni lopov! Bolan je ... zmedlo se mu je ... zakaj bi torej tajil?«

Naše (X) in laške (O) pozicije na fronti vzhodno Gorice.

E. G. Brat:

Beg za milijoni.

Roman Slovenca Amerikanca.

12. nadaljevanje.

X. Pred zasledovalci.

Dodd se je z gospo Polly nastanil v hotelu »Metropol« ter je nemudoma obvestil policijo, da je dospel v Nowyork.

Polly, upehana od dolge, blazno urne vožnje, je odšla takoj v svojo sobo spat. Dodd ji je še naročil, naj ga počaka, da se sam vrne po njo ter da naj brez njega hotela sploh ne zapušča. Utrujena in potrta Polly mu je obljubila vse, ga še prosila, naj ji nakupi šokolade in legla.

Jedva se je Dodd umil in okrtačil, pa je zapel telefonski zvonec, in s policijskega urada v luki je začul presenetljivo vest:

»Jack Bell prijel! Imamo ga tu v uradu! Toda obrit je in čisto igralski obraz ima. Tudi izborna posnema vedenje domišljavega komedijanta ter trdi, da se piše Sam Flečer. Sliki na tiralnici pa je zelo podoben, in tudi neki mornar trdi, da je aretiranec pravi pravcati Jack Bell.«

Nemudoma se je Dodd odpeljal na policijo in našel ondi — besnega Sama Flečerja. Kakor razjarjen lev je begal razžaljeni komedijant po sobi iz kota v kot ter bruhal:

»Jaz tat? Jaz sem umetnik, gospodje! Umetnik! Ali veste, kaj je to? Boksati se znam, kakor se zna le še svetovnoslavni Jim Jeffries! Eleganca mojega borjenja pa je nedosežna! Zato sem angažiran v največjem londonskem varietetu kot borilec, boksar in glasbeni klovn! — O, o, pa me imate za tata — mene, umetnika! — Poglejte me vendar! Ali sem količkaj podoben tej sliki?«

»Zelo ste podobni!« je odgovoril redar. »Samo — malo manj inteligentni ste videti v originalu.«

Sam Flečer je bil kruto užaljen. Pobledele je kot stena, krčil je pesti, a v zavesti svoje onemoglosti je le zajecal. V očeh pa so mu stale solze.

ljudje le občudovati, hvaliti in dobro rediti. A tu so ga vlačili vklenjenega po ulicah, ga suvali, topli, zmerjali ter se mu rogali. In vse to po nedolžnem! Hudo je bilo torej Flečerju tem bolj, ker se niti stepsti ni mogel: verige

Solčna Gorica, danes še v laških rokah, a če Bog da in sreča junaška, kmalu zopet naša.

na rokah, špalir redarjev in povrhu še ta prokleti Pietje, ki se je od zadovoljstva režal, kakor bi že čutil v svojem žepu 2000 dolarjev!

Tedaj je stopil na stražnico veleugledni mister Dodd. Naglo se je pozdravil z službojočim uradnikom ter se ostro ozrl po nesrečnem komedijantu. V istem hipu sta dvignila dva redarja na desni in levi strani Fle-

»Tudi blazniki so včasih silno premeteni,« je tolažil Dodd. »Glavna stvar je zdaj, da dobiva od njega denar. Nato ga odpeljeva v sanatorij, če hočete.«

»Da, da, tako storiva ... Oj, ti ubogi, ubogi moj mož!«

Četrtr ure nato je bila Polly že popolnoma oblečena in izfrizirana. Vesela in srečna, a vendar polna bojzani, da je Jack

morda resnično blazen, se je peljala z Doddom in med vožnjo zobala šokolado, ki ji jo je prinesel njen spremljevalec. Premišljevala je, kaj naj stori z Jackom in sklenila, da se takoj brzojavno obrne na strička Hegana, ki ji gotovo svetuje najpametneje.

Vesela, a vendar s tesnobo v duši je torej stopila v stražnico. V istem hipu se je Flečer okrenil, Polly pa je žalostno kriknila:

»Kdo je ta gospod? Ne poznam ga.«

brzojavko, naj ga poiščejo in primejo. S krova sredi morja ne more nikamor uti! Jutri se odpeljem z »Mauretanijo« v Liverpool in v Plymonthu mi gospoda Jacka izročite.«

Polly je molčala, včasih tiho zaihtela in zobala svojo šokolado. Zase pa je premišljala: »Ali je blazen ali ni? Zdi se mi, da — ni! Oj, ti ljubi Bog, če je zdrav in čisto pameten: čemu je torej vzal stričkove milijone in kar čez noč utekel? Zakaj? Le zakaj?«

»Evo, tat je še na ladji!« je dejal. »In čolnar Mohr ga pozna! Naj ga torej poišče: 2000 dolarjev dobi zanj!«

Prvi častnik je poklical Mohra in mu je sporočil kapitanovo povelje:

»Odkod poznate tatu? Ste li morda njegov sokrivec? je vprašal smeje.«

»Neumnost!« je zarenčal Mohr. »Gospod, odkod pa naj poznam blagajnika iz Chicaga? — in če bi ga poznal, pri moji veri, prijel bi ga, ker tudi jaz rad zaslužim izlahka 2000 dolarjev! — Iskati hočem in če ga najdem, ga izročim vam.«

»Vzemite tesarja in nekaj stewardov s seboj!« je dejal častnik ter odšel.

Mohr pa ni vzela nikogar s seboj, nego je šel k najvišjemu stewardu ter mu povedal, da mora na povelje znova preiskati vsa skladišča. Naj mu torej izroči ključ, da more vrata odkleniti.

»Ključ imata stewarda, ki sta šla pravkar po neki kovčeg,« je odgovoril najvišji steward, in Mohr je odšel. In resnično, pravkar sta nesla stewarda skozi ozki hodnik med kajutami velikanski kovčeg mr. Murrela.

Frank Murrel, sloviti žongler in čarodejnik, je imel svojo kajuto in vanjo je dal sedaj prenesti svoj kovčeg iz skladišča. Skrbelo ga je: »Ali je Sam še v kovčgu ali pa so ga vlekli s seboj? Preklicano podoben je bil Samu tisti tat tamkaj na obali sredi redarjev. Toda kovčeg je zaprt in nič ni videti, da bi ga bil Sam zapustil... Previdno!... polagoma!... nikar ga ne vrzite!... za božjo voljo, v njem so steklene reči!« je kričal Murrel in odprl duri svoje kajute.

Stewarda sta se s kovčgom pošteno spotila, zato pa sta dobila lepo napitnino. Nato sta odšla.

Hitro je Murrel zaklenil svojo kajuto ter planil k kovčgu. Z nervozno naglico se je lotil jermenov in ovojev, zaklopov in vijakov... pokrov je odskočil... Murrel pa je zviškomu sedel na tla.

»Dobro jutro, mr. Murrel!« je dejal Jack

Ostanki krasnega kostanjevega gozda na gori sv. Marka pri Gorici.

»Tudi jaz vas ne poznam, milostiva,« je izjavil Flečer. »Le ti gospodje na vso silo trdijo, da sem Jack Bell, tat milijonov.«

Potrta je omahnila Polly na stol ter ponavljala:

»Ne, on ni, on ni Jack!«

»Torej on ni vaš soprog?« se je čudil Dodd. »Dà, dà, tudi meni se je zdelo na prvi pogled, da ni ta gospod sliki čisto nič podoben. Pa kaj ste počeli v ladjinem skladišču?«

»Ponoči sem tja zašel,« je pripovedoval komedijant; »ker nisem v temi našel nazaj v svojo kajuto, sem pač ondi zaspal.«

Moric Pietje pa je vedel povedati več. Natančno je ponovil, kaj je videl ponoči na ladjinem krovu in kaj je zvedel skozi izvrtano luknjico iz pogovora med Mohrom in njegovim gostom. Jasno je bilo, da je bil gost pravi Jack Bell, in tudi Polly je živahno pritrdila:

»Da, da, on je še na ladji!«

Flečer pa je nato začel razgrajati, da je izgubil po krivdi Pietja in Dodda potnino ter da bo tožil oba za velikansko odškodnino, če zamudi v Londonu svoj sijajni angažma. Dodd mu je kavalirsko potisnil v pest nekaj dolarjev, nato je umetnik jezen odšel. Za njim pa je žalosten odkrevsal tudi Pietje. Vse svoje imetje je pustil na ladji, izgubil je svojo službo ter se je obrisal tudi za tisočake, ki jih je imel navidezno že trdno v rokah. Prebita reč! Za ogrom pa ga je čakal še Flečer, ki mu je prisolil take zaušnice, da se je Pietje zvalil po tleh. Sam Flečer je bil pač velik umetnik v pretepanju, in v boksanju mu je bil mojster le še Jim Jeffries.

»Glavno je vendar, da smo zvedeli, kje je vaš mož,« je tolažil Dodd nesrečno Polly. »Mislili smo, da ga že imamo, a dasi ga danes, žal, še nimamo, ga pa zato dobiva jutri ali pojutrišnjem tem bolj gotovo. Takoj odpošljem za »Pennsylvanijo« brezžično

Premišljevala je, a odgovora ni našla. Vrnila se je torej v svojo hotelsko sobo ter pisala stričku dolgo, dolgo pismo...

Uro kasneje, ko je pustila »Pennsylvanija« Staten Island že daleč za seboj, je pri-

Maskirana cesta blizu gore sv. Gabrijela (X), katero je Lah zaman naskakoval.

nesel krovni telegrafist kapitanu Siemu brezžično brzojavko:

»Jack Bell je še na »Pennsylvaniji«. Mohr ga pozna. Prosim, poiskati in prijeti ga. V Plymonthu pričakujem. Dodd.«

Kapitan je poklical prvega častnika in mu izročil brzojavko.

Bell, zlezal iz kovčga, zaprl pokrov in sedel nanj. »Strela božja, ves sem že trd!« je rekel smehljaje ter raztezal roke in noge.

»Vi... Vi?!« je zaječal Murrel, kakor bi videl živ strah... »Vi ste Jack Bell?!«

»Kajpada!« je prikimal Jack. »Milijonski tat iz Chicaga, kakor trdijo. Zelo me veseli,

da je sloves mojega zločina prodril tudi že do vaših ušes.«

»Kaj želite?« je zaječal Frank Murrel.

»Ne uganete?« se je smejal Jack. »Vzmete me namesto svojega tovariša s seboj v London. Toda nikakor nočem ostati celih osem dni v tej kabini.«

»A na krov vendar ne morete!« se je čudil Murrel.

»Zakaj pa ne? Nič ni nemogoče. Da

V pol ure so bili Jackovi lasje zopet temno rjavi. Ker sta bila oba dolgolična in obrita ter sta imela enako barvane lase, sta si bila Jack in Frank v somraku podobna kot dolar dolarju, seveda pri luči pa bi ju mogel zamenjati le kratkoviden človek, vsak drug bi ju izlahka razločil.

Tedaj je potrkaló na duri. Frank Murrel je skočil v kovčeg, Jack pa je odprl. Vstopil je steward in zahteval billett.

v Plymouth. Nočeva te morda podkupiti ali te spravljati v neprimolike. Toda najin princip je: vsako uslugo pošteno plačati! Zate tiči ta gospod neprestano v kovčgu, čeprav ga boš morda videl ležati na zofi. Razumeš? Drugače drugih dvajsetih dolarjev ne dobiš. A če ga boš ves čas skrivaj dobro krmil, dobiš po vrhu še deset od mene.

Steward ni bil zabit, zato je takoj razumel. $20 + 20 + 10 = 50$ dolarjev! Lep zaslužek! — In takoj je iztegnil roko ter nastavil dlan, v katero je Frank Murrel s kislim obrazom, položil dvajset dolarjev...

Kmalu nato je prišel Jack Bell na krov kot bi bil Frank Murrel. Vsekakor je bil oblečen v najlepši obleki, ki jih je imel komedijant v svojem kovčgu.

Medtem je Miha Mohr preiskal in pretrknil že vso ladjo, klical Jacka po imena, toda oglasil se mu ni nihče. »Gotovo je že izginil s krova!« si je mislil Mohr ter je šel javit kapitanu. Ta je nato takoj brzojavil v Newyork, da tatu milijonov ni več na ladji.

Ko pa je Mohr odhajal zopet v svojo kajuto, da izpije ondi na zdravje svojega prijatelja Jacka tiho čašo groga, je prišel mimo njega golobrad gospod s trdim okroglim klobukom na kratko ostriženih, kostanjevih lasih in s cigareto v ustih. Palca obeh rok je imel zapicena v hlačna žepa, z ostalimi osmerimi prsti pa je veselo igral klavir po hlačnem robu.

»Michel!« je šepetal gospod, ne da bi vzela cigareto iz ust. »Brez skrbi! Meni se godi čisto dobro.«

In že je izginil okoli opla, Mohr pa je zijal za njim.

»Vražji človek!« je premišljal Mohr. »O, to je tiček! Ni ga takega prebrisanca kakor moj prijatelj Jack!«

In krenil je veselo razburjen v svojo kajuto, da podpre omajano ravnodušje z nekaterimi čašami groga...

Medtem je Polly zvedela, da je ves Newyork poln lepakov z Jackovo sliko in tiralnico. Izprevidela je iz tega dejstva, da

Sv. Lucija, kjer se Bača in Idrijca zlivata v Sočo, železniška postaja, ki jo neprestano napadajo laška letala.

bom sedel sedajle na temle kovčgu namestu vašega prijatelja, bi se vam zdelo včeraj čisto nemogoče. Ukrasti dva milijona dolarjev se vam zdi morda tudi nemogoče. Zagotavljam vas, to mi je bila malenkost. Zato pa je tudi mogoče, da pojdem na krov in da vas za vse vaše usluge kraljevsko nagradim.«

»Kje pa imate denar?« je pozvedoval Frank Murrel lokavo.

»Na Angleški banki v Londonu, seveda!« je lagal Jack, ne da bi trenil z očmi. »Veste, ta banka je idealna hranilnica za vse defraudante. Tamkaj je naložen naš denar varno, kakor bi bil položen v Abrahamovo naročje. Če me zgrabijo — cesar seveda nikakor ne želim — me zašijejo za par let. No, potem pa dvignem svoja dva milijončka z obrestmi vred. Nič težkega. — Torej — ali mi hočete pomagati? Plačujem pošteno vsakršno uslugo.«

»Goddam!« je dejal Frank Murrel in mu pomolil roko. »Všeč ste mi — pomorem vam. A kaj želite, da storim?«

»Vi ostanete ves dan v kajuti, jaz pa ostanem ves dan na krovu,« je dejal Jack.

Murrel je povetil glavo: preveč se je zahtevalo. Ves dan naj tiči v kajuti! Celih osem dni!

»No, plačam vam to prijaznost!« je tolažil Jack in ga potrepal po rami. »Ponoči boste tudi sami lahko hodili na zrak, saj sva si malo podobna. To ste videli že v Newyorku, ko so vas aretirali namesto mene. Najtežje vprašanje je: kako vas preživiti? Toda tudi to se bo dalo izlahka rešiti. Glavna stvar je sedajle, da se iznebim teh prokletih rdečih las.«

In že je stal pri umivalniku, da si z milom in ščetjo izmije barvo svojih las.

»O to znam jaz bolje!« se je pobahal komedijant, si nataknil na roke posebne rokavice, poiskal v kovčgu stekleničico ter začel obdelovati Jackovo glavo.

»Pojdi semkaj, deček!« je dejal Jack prijazno in zaklenil duri za stewardovim hrbtom. »Glej, tu sva dva, a imava le en billett.« In dvignil je kovčgov pokrov. Steward je strmel v kovčeg, ki se je iz njega dvignila

Najlepši kot dežele Kranjske, Bled z jezerom, otokom in gradom, brezupno hrepenenje Lahov.

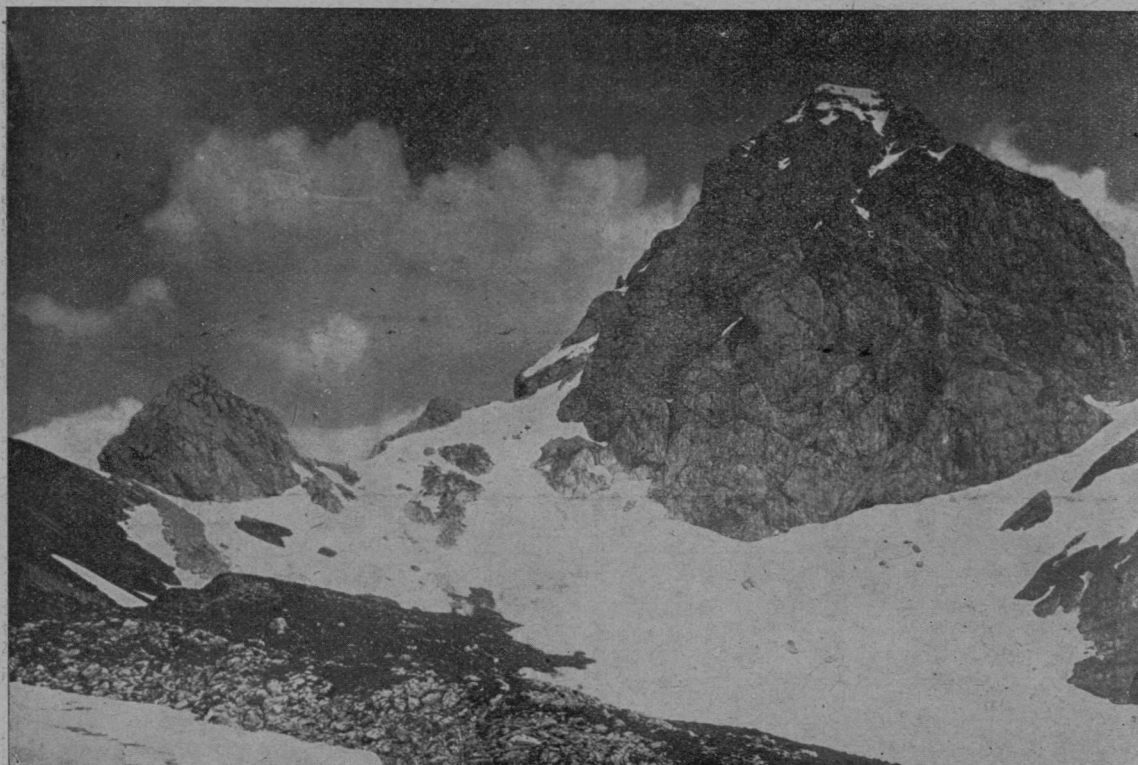
postava Franka Murrela, vsega zmedenega, da bi se bil od sramu najrajši udrl. Le Jack je ostal čisto miren.

»Le dobro si naju oglej!« je dejal. »Gre za neko stavo. Gospod ti bo dal takoj dvajset dolarjev, Natančno toliko dobiš, ko dospemo

jo je Dodd nalagal, da zasleduje Jacka tudi policija, in to spoznanje jo je silno razkačilo.

(Dalje prihodnjič.)

Poravnajte naročnino!

V verigi gora, obroblijačih našo laško fronto, se dviga naš krasni Mangart (2678 m visok).

Traktat Olivija Polivijona.

Časopisi prinašajo za sedanje čase zanimivi rokopis iz stare rimske dobe o vojaški državi. Napisal ga je Olivij Polivijon, ki je živel ok. l. 300 po Kr. Oseba pisateljeva je skoraj neznana, razven par citatov ni bilo ničesar znanega o njem. Sodi se, da je bil Olivij Polivijon rimski vojak, ki je služil v vojski in je dobro poznal razmere. Ali je umrl v Rimu, ni znano: udeležil se je vojne na vzhodu in je najbrže v oni dobi pisal svoj traktat.

Naslov rokopisu je: Olivii Polivionis tractatus de curtate militari libri XXX. V prvih knjigah govori Olivij o vojni sploh — potem prehaja na rimske vojne. Del rokopisa se je izgubil, našel se je le odlomek, ki govori o vojnah rimskih cesarjev. Olivij deli vojne v tri vrste: za samoobrambo, za gospodarske koristi in za nadvlado nad svetom (bellum imperiale).

Olivij izvaja sledeče:

Prvotni boji so nastali iz samoobrambe narodov. Ako je bil kak narod od sosednega napaden, se je branil. Ko je namreč sosedni

Zelenica in pogorje kranjskih planin — danes trdnjave proti laškim vojnim naklepom.

narod vzrastel v svoji notranjosti, je hotel razširiti svoje meje. Dokler je imel okoli sebe praznega prostora dovolj, je šlo to brez vojn (kolonizacija), toda ko je zadel pri tem na druge narode, je nastala vojna. Olivij popisuje boj Grkov za maloazijsko obalo, medsebojne boje Grkov, boje s Perzijani, boje za Sicilijo. Po bitki pri Kairomeji je dobila Macedonija nadvlado, padla je grška svoboda in začel se je boj za nadvlado v orijentu. Aleksander Vel. je nesel zmage grške do Indije, razširil je svojo država do skrajnih mej — in država je propadla sama v svoji velikosti. Razdelili so si jo — Aleksandrovi poveljniki.

Nato opisuje Olivij boje Rimljanov med seboj in boje s Punci. Grki so pri kolonizaciji trčili na Azijo in so jo morali premagati, Rimljani so zadeli na Afriko in so jo tudi premagali.

To je bila gospodarska vojna na življenje in smrt dveh narodov. Znan je iz teh bojev Kato. Toda ko je stala država po teh vojnah najvišje, je propadla njena notranja svoboda in rimski cesarji so zanesli vojno do skrajnih mej sveta. Podjarmili so sosedne narode, razširili so meje države — toda obseg je bil prevelik — vsebina puhla, vez

Slikoviti pogled iz triglavske kočice na megleno morje sivih zasneženih Julijskih Alp.

preslaba in država je začela hirati na notranji praznoti.

Tu podaja Olivij zanimive misli o tem, kako se končno ni več bojeval narod, — ampak so se borili vojaški cesarji, t. j. cesarji, ki so jih iz svojih vrst izbrale vojaške čete, torej poveljniki.

Čitamo tu mnogo vzrokov, ki jih zgodovinarji navajajo za razpad rimske države. Notranja svoboda je bila uničena, značajnost propadla, nravna gniloba se je širila, odpornost je bila zlomljena; vzgajalo se je klečoplastvo, namesto zakona je vladala samovoljnost. Konzuli so bili brez moči — odločevala je skrita moč, osebna nakana. Domo ljublje propada; sebičnost raste. Pravica ni našla več zavetišča — vse je postalo odvisno od slučaja. Cesarji so dajali ljudstvu kar je hotelo: kruha in iger. Neprestana poročila o zmagah, triumfi, proslave so glušile javno mnenje. Toda cesarji polagoma niso bili niti več sami svoji gospodarji: bili so odvisni od poveljnikov, ki so jih podpirali. Tem je bilo največ do vojne, kajti imeli so od nje največji dobiček (vojaška vojna). Priljavljali so si velik plen, živeli so v razkošju, imeli so visoke plače, v Rimu so imeli bo-

Z goriške fronte: Skupina triglavskega pogorja (Mali Triglav 1178, Veliki Triglav 2864 m).

gate vile, zunaj v kolonijah imeli najlepše življenje, prebivanje v tabo i so si oslajali z igrami, ženskami in pijaco. Pojedine in gostije so bile na dnevnem redu. Poveljniki so odločali o vsem, kajti imeli so vojaštvo pod seboj. Mnogi so postali cesarjem nevarni.

Tako je trajala vojna brez konca, in država je pešala. Širila se je sicer na zunaj, a v notranjosti pa je propadala. Država je bila samo še na papirju — nje bogastvo le v rokah vojaštva — domovina je bila sredstvo za osebne špekulacije. Življenje v notranjosti je postajalo čim dalje slabše, ker so bili uradi brez moči — zato so vojaki rajši sledili svojim poveljnikom, ker se jim je zunaj v taborih bolje godilo.

Vojna je postala sama sebi namen, oz. služila je samo še namenom vojaških poveljnikov. Nje uničujoča sila je bila sčasoma izčrpana in je izgubila svoj pomen. Nastale so vojaške kolonije in nove provincije. Središče države je bilo oslABLJENO, in država je razpadala v kose. Razkroj se je začel in je mučil silni prvotni organizem. Nove sekte so imele prosto polje za organizacijo.

Iz triglavskega pogorja: Triglavsko jezero na jugozadni strani. Takih jezer je sedem.

Triglav z ledeniki, ki pošiljajo svoje vode deloma v Sočo, deloma v Savo, saj tvori Triglav razvodje med Črnim in Jadranskim morjem.

zaman. Ni nas odbijala „izlizanost“ teh umotvorov, ne, še celo občudovali smo to marljivost, točnost; odbijala nas je le hladnost, s katero so bili izvršeni. Kolikokrat sem si mislil: ko bi imel Franke Jakopičevo dušo, njegov vzlet poleg svoje tehnične spretnosti, Jakopič pa Franketovo marljivost in vztrajnost, oba bi bila velika umetnika. V sliko „Na Fužinah“ se je Franke vglobil s svojo dušo in dosegel — izvzemši vejevje v ospredju, ki učinkuje le še nekoliko prevsiljivo — izredno ubranost, toploto.

Matije Jame „Breze“ so diskretne, kakor vse njegove slike. Jama ne išče efektov, s svojo priprostostjo nas oklepa. Motiv mu je brezpomemben; vsak grm, vsako deblo mu prija, da vlije vanj življenje. Njegovih slik se nikdar ne nagledaš. Solnce in zrak sta njegov živelj. Nekateri mu sicer očitajo enoličnost; čul sem celo opazko, da je Jama kot godbeni avtomat na valjar, ker se vedno ponavlja. Jaz sem mnenja: „... pusti peti mojga slavca, kakor sem mu grlo vstvaril.“ Čemu bi samega sebe iskal, ako se je davno že našel. Škoda, da so njegova dela v sedanjih razstavi neugodno obešena.

Olivij Polivijon, morebiti ni doživel niti one znane bitke med Konštantinom Velikim in Maksencijem, — toda slutil je, kaj se bliža . . . Kristjanstvo je med tem organiziralo svoje mlade sile. Cesar Konštantin ga je že priznal, ker je upal v njem najti moči za novo organizacijo države. Na ta način bi prišla oblast države zopet v roke cesarja in ljudstva — in bi bila rešena iz rok vojaštva oz. iz rok njegovih poveljnikov.

To so misli Olivija Polivijona o vojaški državi in njenih posledicah.

XIV. slovenska umetniška razstava.

Dve, tri slike so se mi na XIV. slov. umetniški razstavi v Jakopičevem paviljonu omilile, in sicer Matije Jame „Breze“ in pa Ivana Franketa „Na Fužinah“.

Ivan Franke je umetnik stare šole, ki jo današnja doba komaj še razume. Skrajna natančnost v risbi je bil glavni pogoj te šole. Individualnost, duša umetnikova se ni dovolj upoštevala. Franke je mojster te šole, zato so njegovi umotvori za današnji ukus večinoma dolgočasni; čustev v njih iščeš

Rihard Jakopič je umetnik. Kdor se vtopi v njegova dela z dušo, našel bo v njih dušo. Vglobiti se je treba v te umotvore z odprtimi očmi, ne miže, kakor so priporočali nekateri kritiki. Tudi godba se ne posluša s zamašenimi ušesi. Ko gledam te umotvore, zdi se mi, kakor bi čul iz daljine čudovito ubrane akorde, melodija pa se izgublja v ozračju — risbe ni. Tehnika njegova je divja, toda vedno dosledna. Njegova umetnost ni priučena, iz dna duše mu prihaja, zato tudi čutiš iz vsake njegovih slik takratno njegovo razpoloženje. Posnemati se Jakopič ne dá; kdor ga je še poskusil posnemati, se je osmešil, in ker so kritike večkrat pohvalno omenjale Jakopičeva dela in ga dvigale v nedosežne višave, so zavedle marsikaterega mlajših naših slikarjev in tudi njegove sovrstnike, da so poskušali za njim, meneč, da baš ta drzna tehnika imponira, a prišli so v zagato, iz katere čestokrat niso več našli izhoda. Tehnika pri nobenem umotvoru ni merodajna; tehnika je kakor rokodelstvo, kateremu se priučiš, sredstvo, s katerim dosežeš namen. Jakopič ima to pot razstavljeno samo eno sliko, o kateri velja to, kar sem povedal.

Ivan Vavpotič je med vsemi našimi umetniki najmarljivejši, najplodovitejši; razstavljenih ima kar dvajset slik, a nobena me ni navdušila. Ubraniosti manjka vsem. V risbi so dovršene, v barvah trde, razkosane. Risar je izboren. Pred Vavpotičem — risarjem snamem klobuk, pred Vavpotičem — slikarjem — ne. Njegova „Ljubljana“ je velika po obsegu, razkošna v tonih, točna v risbi, a — majhna po vsebini.

Matiija Stern en se je oglašil s tremi, v drzni tehniki izvršenimi slikami. Stern en je fin in izredno ubran v tonih; mrak lokala, v katerem so obešena njegova dela, pa požre večino nijans. Njegovim slikam se tudi svitlobe ni treba ogibati. Boljši je vsekakor v žanru nego v pokrajinah.

Maksim Gaspari je ostal zvest svojim narodnim motivom. Občinstvu ugaja, ker so slike „fletne“ — pravijo in — kupujejo jih. Name napravljajo vtis, kakor bi me vpraševale: koliko izvodov nas še želiš. V tehniki se ne lovi, kakor se love mnogi drugi. Nikogar ne poskuša posnemati, zato je dosegel v svoji kombinirani tehniki izredno spretnost. Ko bi bil jaz imovit posestnik, napravil bi si uljnak in Gaspari bi mi ga moral poslikati. Sladak vžitek bi mi bila njegova vsebina, a še slajši njegova zunanost. S tem pa nikakor ne mislim Gasparija „zafrkavati“, češ: za poslikavanje panjev bi bil dober; nikakor ne. Imovitim članom kulturnih narodov je komaj najslavnejši umetnik dober dovolj za poslikanje njih bivališč; nam se-

Naš cesar na posetu pri naših vojaki na soški fronti.

veda zadošča sobni slikar, da napleska „rajski“ Bled na steno javnega lokala; našim potrebam je s tem zadoščeno.

Saša Šantelj to pot ni pokazal svoje najboljše strani. Poslal je pač na razstavo, kar je imel baš pri rokah.

Kaj naj povem o ostalih razstavljalcih, o slikarjih, ki so to pot deloma prvič prestopili prag hrama upodablajoče umetnosti s svojimi deli? Potrpimo še! Prezgodnja hvala bi jim utegnila škodovati, a graja vzeti pogum in zamoriti v kali veselje in zanimanje do dela. Med vsemi mi pač najbolje ugajajo Kambičevi sočni portreti in študije, četudi se jim akademija še preveč pozna. Tudi Budimkov moški portret je — recimo „prvovrsten“. — Bucikov „Ded“ (pastel) zasluži isto klasifikacijo. — Gasperinovo „Morje“ je lična, efektna sličica, dokaj boljša nego Klemenčičeve pokrajine. — Zupanec Anica — naša znanka — se lovi za francoskimi impresijonisti, a razdalja med nimi in njo je nedosežna. Zdi se mi pač kakor pišče, ki zaplapola s perotmi in se hoče dvigniti za orlom v višave. Edino „Portretna študija“ ji je dokaj uspela. V maniri sicer tuja, a v tonih prijetna. — Kregar Drago kaže lep talent in obeta prihodnost, če ne izgreši pota. — Vaničeva se poskuša v ležerni tehniki — — — — — Hodnik Valentin je prav dober akvarelist, kar je pokazal s svojo „Pokrajino“ (49), le nekoliko več toplote v ospredju bi želel. — Lindtner Pavel je premedel, a risar ni slab. — Zupan Fran je zelo nadarjen.

(Konec prihodnjič.)

preko Maglic

Razširjajte in priporočajte „Tedenske Slike“!

Svetovna vojna.

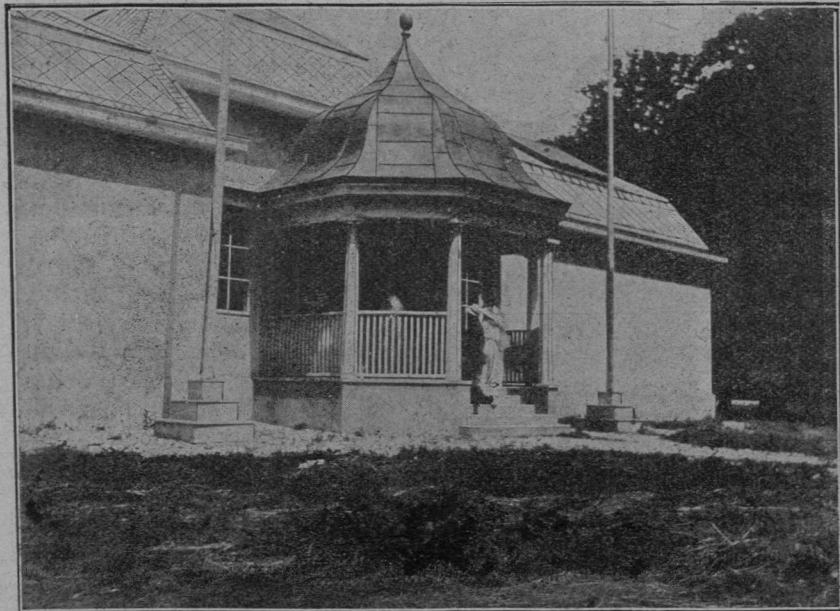
Boji divjajo zadnje tedne pravzaprav le še na dveh glavnih frontah: na italijanski in na Flanderskem. Na italijanskem bojišču se vrše glavni boji za goro Sv. Gabrijela in za banjško planoto. Očividno je, da izbruhne na soški fronti dvanajsta ofenziva še to jesen, ki bo vsaj za Italijane prav velikega pomena. Zakaj, če Italijani ne dosežejo povoljnih uspehov, bo to silno slabo vplivalo v Italiji, kjer se je pričelo precej močno gibanje za republiko. Mirovne struje, zlasti socialisti pridobivajo na ugledu. — Artiljerijski boji so se vršili tudi na Koroškem in tirolskem delu te fronte zlasti v Adiški dolini. Na Flanderskem so Angleži prodrli pri prvem napadu za en kilometer na nekaterih mestih, sedaj se vrši že drugi velikanski napad, ki pa tudi ne bo prinesel Angležem željenih uspehov. V teh dveh bitkah so imeli Angleži razmeroma velikanske izgube. — Silno delovni so tudi na angleški fronti nemški letalci, ki ves dan napadajo z neverjetno drznostjo angleške čete, London in druge Angleške trdnjave. Denkek so skoraj popolnoma razdejali. Po drugih bojiščih so le običajni boji.

Vse p. n. naročnike, ki jim je 1. t. m. potekla naročnina in smo jim poslali v prejšnji številki poštne položnice, uljudno prosimo, da naročnino takoj vpošljejo. Mi moramo v teh težkih časih vse sproti plačevati ter ne moremo nikomur dajati lista — na upanje. Obnovite naročnino in pridobivajte še novih naročnikov,

Dne 19. junija 1917. je padel na južnotirolskem bojišču vrl gorenjski fant Alojzij Podlipnik, vojak pešpolka odlikovan s srebrno hrabrostno svedinjo. Rodil se je v Ratečah na Gor. dne 13. marca 1893. — Prizadetim staršem, ki jim je vojna ugrabila že drugega sina izrekamo svoje sožalje.

† Maver Anton, pivovarniški uradnik na Vrhnikih, sin posestnika hotela „Vega“ v Spodnji Šiški, padel 13. 6. t. l. Star je bil še le 21 let ter služil pri motorni bateriji.

Jakopičev paviljon v Tivoliju v Ljubljani, kjer je slov. umet. razstava

Pokopan je bil v Kisser Keiju v Sargas gorovju v Turčiji. V vojni je bil od novembra 1916. Naj mu bo daljna tuja zemlja lahka!

Ruske Amaconke: Na sramoto bojazljivih moških se je ustanovil na Ruskem ženski polk hrabrih žen in deklet. Nosijo moške uniforme, moško orožje ter so ostrižene.

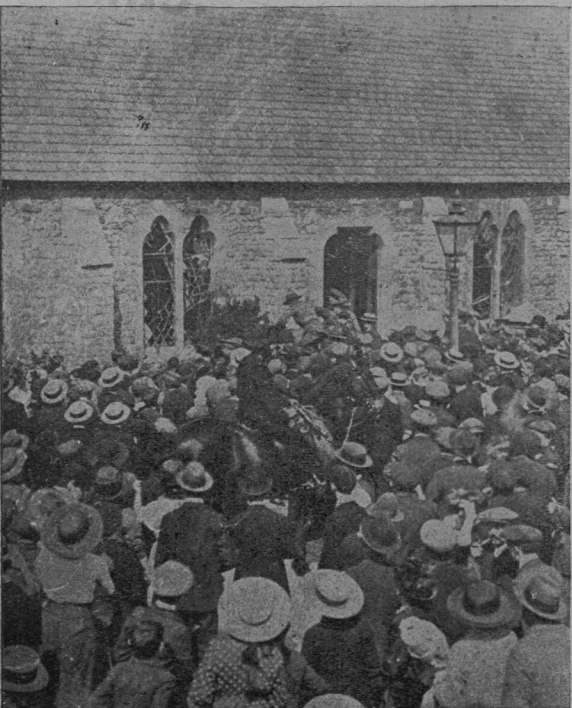
Razne vesti.

Hindenburgov 70. rojstni dan. Nemški vojskovodja fml. Hindenburg je slavil ta teden 70. rojstni dan. V Nemčiji so proslavili ta dan z raznimi svečanostmi, nemški cesar je poslal Hindenburgu lastnoročno pismo, v katerem ga imenuje heroja nemškega naroda, naš cesar pa je poslal v nemški glavni stan svojega pobočnika podpolkovnika barona Catinellija, ki je izročil generalfeldmaršalu Hindenburgu cesarjeve čestitke.

Predlog za odpravo smrtne kazni sta vložila v avstrijskem državnem zboru soc. poslanska Seitz in Hillebrand.

Nemški denar. Ena marka nemškega denarja se plačuje v Avstriji po 1 K 55 h.

Izdajalec nemških diplomatskih tajnosti. Ameriški listi poročajo o odhodu nemškega poslanika grofa Bernstorffa iz New Yorka sledeče: Ko je bil grof Bernstorff z vsem poslaniškim osebjem že na krovu parnika „Friderik VIII.“, je zapazil, da se njegov prvi tajnik še vedno ni vkrca. Nekaj minut pred odhodom parnika se je prvi tajnik prikazal na bregu, a na parnik ni prišel, nego se je kar s kopnega poslovil od grofa Bernstorffa, kliče mu smehljaje: Na svidenje po vojni! Ameriški listi trde zdaj, da je ta najintimnejši zaupnik nemškega poslanika — eden najprebrisanejših ameriških detektivov,

Angleška policija in vojaštvo razganja delavski shod, ki je bil sklican, da se izreče za sklep miru.

ki je izsledil in razšifriral ter ameriški vladi izročil nebroj nemških diplomatskih brzojavk, začeni od one, ki naj bi bila zapletla Mehiko v vojno z Zedinjenimi državami, do zadnje gorostasne brzojavke nemškega poslanika v Argentini grofa Luxburga.

Prevzemne cene za posamezne pridelke. V državnem zakoniku je izšla te dni naredba prehranjevalnega urada za prevzemne cene za posamezne pridelke: koruza 38, proso 40, grah 80, fižol 80, leča 110, raznovrstna grašica po 100. 51, 35, zadnje žito 35, koruzni strok 15, voljčki bob 70 kroj za metrski stot. Cene veljajo tudi za one množine letine 1917., ki so bile oddane že pred veljavnostjo te naredbe.

Zeljate glave so tudi zaplenili. Urad za prehrano je odredil, da ne sme zeljnatih glav nihče prodati ali zrezati za kisanje, razen kar potrebuje za domačo porabo. Ob enem so določene najvišje cene, namreč 45 kron za 100. Posameznim deželnim vladam je dovoljeno, da to ceno za svojo deželo znižajo.

Proso in leča dražja. Urad za ljudsko prehrano je znatno zvišal prevzemne cene za stročnate pridelke. Tako se je zvišala prevzemna cena za lečo od 55 kron na 120 kron za sto kilogramov. Tudi cena prosa se je znatno zvišala.

V Ameriki so veliki mlini delo popolnoma ustavili iz neznanih vzrokov. Ameriška vlada je prepovedala izvoz zlata, srebra in papirnega denarja. Gotovo bo ameriški denar imel tudi po vojski največjo veljavo. Vlada se boji, da bi se tujci z njim ne okoristili. Kanadci so prepovedali izvoz žita v Združene države, ker morajo skrbeti za potrebe Angleške.

Iz Rusije prihajajo le nezanesljive vesti. Boj za vlado se še ni dovršil. Minister Tereščenko je bil izstopil iz vlade ter skuša sedaj izpodkopati stališče Kerenskemu. V ta namen je bila sklicana demokratična konferenca. Na Ruskem se razmere ne morejo in ne morejo konsolidirati. Sporazum obupava nad rešitvijo Rusije. Očividno je, da bo Rusija v kratkem zahtevala mir, zlasti, če prodro do vpliva sedanji opozicionalni krogi.

Moč solučne svetlobe. Rastline, ki so čez poletje v zemlji, ko najbolj solnce sije, dajo tudi največ hranilnih snovi, najmanj pa one, ki že julija zapustijo njivo. Res je pšenica najdražja, toda veliko več hrane da na istem prostoru rastlina, ki je čez celo poletje v zemlji, pesa krompir in turšica. Izmed vseh žit daje oves še največ redilnih snovi, ker ostane do avgusta na njivi.

Vino. Vlada je določila za navadno vino ceno 3 K. Gostilničarji ga smejo nekoliko dražje prodajati, da imajo svoj zaslužek. Cene grozdju so bile zelo visoke. Plačevali so 1 kg po 2 K do 2 K 50 vin.; nekateri do 3 K. Če bodo ti kupci vino prodali, bodo napravili najbrž zelo veliko izgubo, ker bo vlada vztrajala pri svoji naredbi. Cena 3 K za 1 liter navadnega vina na debelo je zadostna. Kdor bo dražje prodajal, zna priti v sodnijsko preiskavo in obsodbo.

Mleko — teleta. Treba je poiskati potov, da se kolikor mogoče veliko hrane za ljudstvo dobi. Najbrž bi bilo za meščane in kmete boljše, da bi se teleta, ki jih gospodarji ne bodo redili, bolj zgodaj odstavila, čeprav so lažja, in bi se mleko oddajalo. Tele porabi za 1 kg prirastka žive teže najmanj 10 do 12 litrov mleka. Teleta se plačujejo na živo težo po 3 K 1 kg, čeprav so lepa. Kmet bo dobil za 10 litrov mleka največ 3 K. Če pa proda mleko, bo dobil za 10 litrov 5 K. Pečenke uživajo po mestih le bolj premožni. Gotovo zaleže več 10 litrov mleka za hrano ljudstva, kakor 1 pečenke. Pravijo, da je v štirih litrih mleka toliko hranilne vrednosti, kakor v 1 kg pečenke,

Moč organizacije: Nemški trgovski pomočniki cele Nemčije so si zgradili svojo palačo v Lipskem!

čepprav se pečenki še malo krompirja doda. Torej teleta, ki se ne bodo redila, oddajte kolikor mogoče zgodaj.

Srečna družina. Neka menažerija je imela nad vhodom napis: „Tukaj je videti najsrečnejšo družino celega sveta skupaj žive v prelepi slogi, brez vezi in brez zakonov: leva, tigra, volka in ovco“. — S svojo zakonsko usodo nezadovoljen mož vpraša posestnika menažerije: „Kako dolgo pa že žive te živali skupaj?“ — „Že nad tri mesece“, odgovori zaupno posestnik menažerije, „pač pa se mora ovca večkrat nadomestiti!“ — Mož je odšel zamišljen domov.

Dobro sredstvo. A: „Kako to, da ti brusiš tolikokrat žago v sobi, ko vendar to tako grozno cvili?“ — B: „To pa zato, ker me stara vedno zmerja. Ko pa začnem s pilo žago ojštriti, zbeži kakor zajc!“

Zabava ruskih vojakov: Gugalnica vojakov pri Mesticanestiji na Rumunskem.

V Nemčiji so pričeli nemški nacionalci in takozvana patriotska stranka veliko propagando za nadaljevanje vojne, ker je nedavno sprejel državni zbor znano mirovno resolucijo. Proti tej propagandi je večina nastopila ter zahtevala, da državni kancler pojasni svoje stališče napram smotrom vojne. Morda vendar?

Novi vpoklici v črnovojniško službo brez orožja. V razglasu dom. ministrstva o vpoklicih tistih črnovojniških obvezancev, ki niso sposobni za službo z orožjem, je tudi rečeno, da se bodo pri vpoklicih posebno vpoštevala tista ozemlja, ki so po vojnih dogodkih neposredno prizadeta. Kakor poročajo z Dunaja, je šteti med ta ozemlja tudi Kranjsko in celo Primorje ter nespособni črnovojniki iz teh dežel ne bodo klicani v vojaško službo.

Mirovno gibanje nima beležiti posebnega napredka. Czerninov govor v Budapešti ni zbudil novih iniciativ, ker je bil premalo precizen. Sporazum odgovori na papežovo mirovno noto, toda izjavil bo, da izjave osrednjih ministrov še niso podale primerne podlage za mirovna pogajanja. Papež namerava razposlati o božiču novo mirovno okrožnico. Mirovno stremenje pa narašča zlasti v Rusiji, kjer prihajajo maksimalisti (boljševiki) do večnega vpliva. Tudi o štokholmski konferenci so v Rusiji mnenja, da se mora vršiti, čim so dognana podrobna posvetovanja. Sicer da tudi po vseh drugih državah nadaljujejo mirovne struje svoje delo za uresničenje skorajšnjega trajnega miru.

Volilna pravica na Ogrskem. Načrt za reformo volilnega reda na Ogrskem je izgotovljen in pride še ta teden na posvetovanje v ministrskem svetu. Glede dveh točk še ni soglasja: namreč, ali naj imajo volilno pravico vsi tisti, ki so kot vojaki dosegli Karlov križec, ali naj dobe tudi ženske volilno pravico. Karolyjeva stranka zahteva, naj dobe volilno pravico vsi, ki imajo Karlov križec, med tem ko nasvetuje načrt, da naj dobe le tisti imejtelji Karlovega križca politično pravico, ki so dosegli gotovo starost. Če bi obveljal predlog o ženski volilni pravici, bi jo dobilo kakih 300.000 žensk.

Preskrba z obleko. Vlada je izdala naredbo, s katero se za vse dežele vpeljejo listki za obleko. S to napravo hoče vlada zagotoviti tudi najrevnejšim slojem nekoliko obleke. V vsaki deželi se ustanovi poseben urad, ki bo uravnal prodajo in promet z obleko, oziroma blagom. Inseriranje s katerim priporočajo tvrdke svoje blago po časopisih,

Čaplja (z imenom Beli Peter!), last 84. pešpolka na fronti.

bo odslej prepovedano. Naredba ima tudi določbe glede stare obleke in starega perila. Vsak, kdor bo hotel kupiti kaj novega, bo moral dokazati, da novo obleko ali perilo nujno potrebuje, potem bo dobil karto.

Čipkarice brez dela. Trgovsko ministrstvo je naznanilo čipkarskim interesentom, da se ustavi dosedanje nakazilo 300 kop lanene preje za izdelovanje sukanca, kar pomeni katastrofo za čipkarsko industrijo. Volne ni in letošnji pridelek lanu je bil neznoten. Kar je, se porabi v vojaške potrebe. Vsled tega bo brez dela nad 30.000 oseb. Na Češkem je čipkaric okoli 15.500, na Kranjskem in v Primorju 7000. Na Kranjskem je zadeta s tem hudo Idrija, kjer so bile čipke vsaki rudarski družini stalen dohodek.

STAVCE

sprejme D. Hribarjeva (A. Pesek)
tiskarna v Ljubljani, Dunajska c. 9.

Za begunsko taborišče se rabi in kupi dobro ohranjen

ŠIVALNE STROJE!

Ponudbe z naslovom in ceno sprejema
po dopisnici ali osebno tvrdka

IGNAC VOK, LJUBLJANA,
specijalna trgovina šivalnih strojev in koles,
: : : SODNA ULICA ŠTEV. 7. : : :

KONJAK

iz vin lastnega pridelka destiliran, pri slabostih vsled starosti in težkočah v želodcu že več stoletij sloveč kot krepčilo za ohranitev življenja. Razpošilja 12 let starega 4 pollitrske steklenice franco po pošti za 60 kron, mladega triletnega, čudovito učinkujočega kot bo lajšajoče vrbalno sredstvo pri trganju udih, Francovo žganje, 4 pollitrske steklenice za 48 kron. Vino od 56 litrov naprej. Beli rizling in rdeči burgundec po K 4-60 liter.

Benedikt Hertl

graščak, grad Golice, Konjice, Štajersko.

SLOVAN

MESEČNIK ZA
KNJIŽEVNOST
UMETNOST
IN PROSVETO

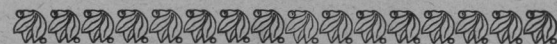
XV. letnik

priobčuje pesmi, romane, novele,
povesti in razprave najboljših
slovenskih pesnikov, pisateljev
in znanstvenikov.

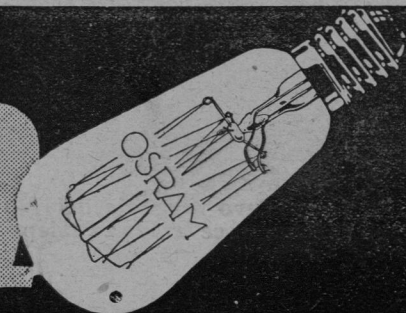
Vsaka številka „SLOVANA“ ima po 1 do 2 eno- in večbarvni umetniški prilogi, reprodukcije del najboljših slikarjev oziroma kiparjev ter portrete pisateljev in umetnikov. Naročnina za „SLOVANA“ znaša za vse leto 12 K, pol leta 6 K, za dljake vse leto 10 K, za pol leta 5 K. Naročite „SLOVANA“ takoj!

Naslov: „SLOVAN“ - Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Novi naročniki dobe še vse letošnje številke.

OSRAM

Josip Jug

pleskarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska c. 16.

se priporoča cenjenemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Jamčim da delam samo s pristnim firnežem.

Solidna in točna postrežba.

Kislo vodo, vino in sadjevec

razpošilja

A. OSET, pošta Guštanj, Koroško.

Kupim vse vrste zamaške, steklenice in sode.

Gosi

z Ogrskega, žive lepe, velike, za poskušnjo 4 komade 110 K z embalažo vred franko kamorkoli razpošilja

Rozenkranz, Körmend, Ogrsko.

ZAMAŠKE

šampanjske zamaške, rabljene, ne strte, plačam 70 vinarjev kos. Rabljene zamaške steklenic 6 kron za kilo. Te vrste prevzamem po povzetju in ni treba poprej povprašati. Kupim nove zamaške po vzorcih za najvišje cene.

KASZIRER EMIL, Budapest, VII., Alpar-utca 10. polog Garay-tér.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno temno barva. 1 steklenica s poštnino vred stane K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 245. Povzetje 55 vinarjev več. Naslov za naročila:

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravske.

BLAŽ JANČAR

pleskarski mojster

več let pri tvrdki BRATA EBERL, se priporočam slavnemu občinstvu kot invalid za stavbena in pohišvena dela.

Delavnica: Oražem, Breg št. 6.

Naročite „Tedenske Slike!“

Suhe gobe (jurčke)

lepo sušene kakor tudi prazne vreče, bri njevo olje, lešnike in orehe kupuje po najvišjih dnevnikih cenah

M. Rant, Kranj

prva eksportna tvrdka deželnih in gozdn. pridelkov.

Vizitke

elegantne in poceni natisne tiskarna
Drag. Hribarja v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 9.

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino tvrdka
Ljubljanska industrija probkovih zamaškov
JELAČIN & KO. LJUBLJANA

Sijajno bodočnost

imajo turške in nove srečke avstrijskega Rdečega križa vsled svoje vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadene! Glavna dobitka znašata čez

1,000.000 kron!

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 3 Ljubljana.

Zavod za masiranje

Poljanskacest a 7

negovanje obraza, prsi, las in rok.

Zaloga Schröder - Schenkejevih preparatov.

Rabim zanesljivega in treznega **hlapca**

za konje proti dobri plači in hrani. Isti mora biti vaje vožnje in gozda.

Sprejem tudi tesarje ali mizarje v trajno delo.

FRANC RAVNIKAR,

oblastv. skuš. mestni tesarski mojster
Linhartova ulica 25.

Zaloga pohištva

VIDO BRATOVŽ

Stari trg 5

LJUBLJANA

Zajamčen uspeh!

Tisoče zahvalnih pisem za vpregled na razpolago

Bujno lepo oprsje

dobite, če rabite

med. dr. A. Rixovo prsno kremo

jamčeno neškodljivo. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. — Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo K 4— velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 9— Kosm. Dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lakerergasse 6/O. Razpošilja se strogo diskretno. Zaloga v Ljubljani: Parfumerija A. Kanc in drogerija „Adrija“; v Mariboru: Schutzengel Apoth.; Apoth. Mariahilf, u. Parf. Wolfram.

Vse potrebne tiskovine za

občinske urade in aprovi-

zacijske odbore

ima v zalogi tiskarna

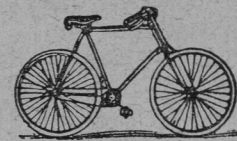
DRAG. HRIBAR v Ljubljani,

Dunajska cesta 9.

F. BATJEL prej v Gorici.

LJUBLJANA, Stari trg 28

Moška in ženska dvokolesa še s staro pnevmatiko šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke.

Najboljše baterije.

Posebno nizke cene za preprodajalce.

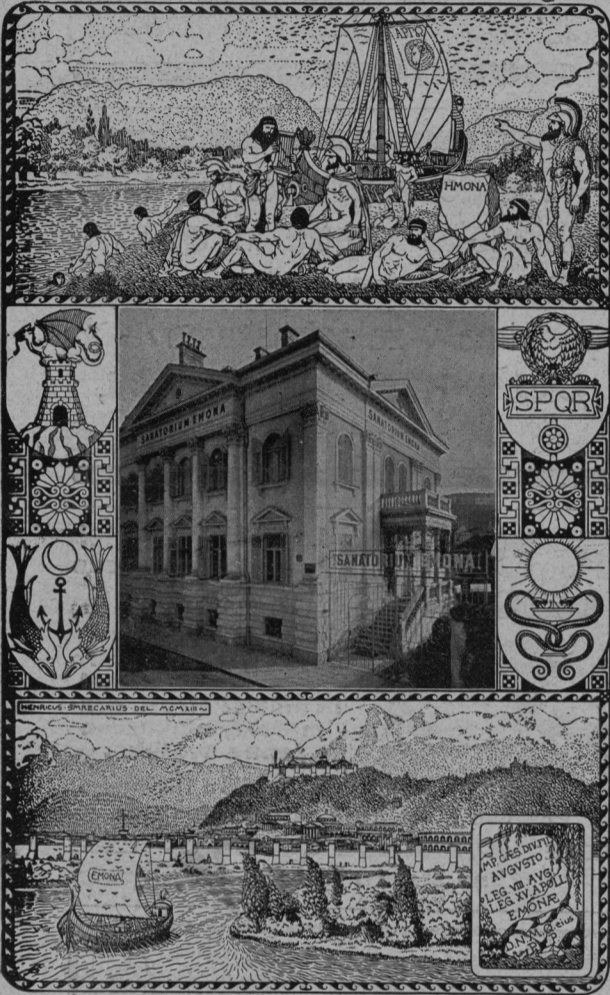
Mehanična delavnica

na Starem trgu št. 11.

CRESCES FORTIS

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.

LJUBLJANA · KOMENSKEGA ULICA · 4
SEF-ZDRAVNIK · PRIMARIJ · DR. FR. DERGANČ

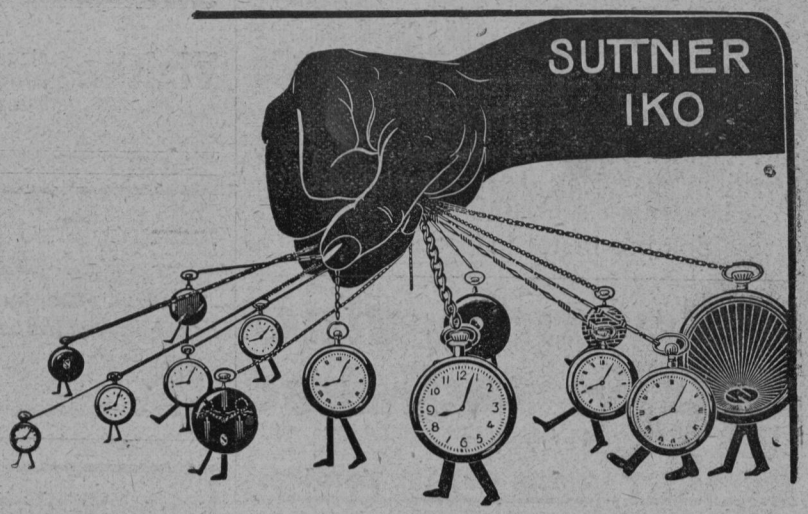

Selenburgova ulica 1
(sraven trgovine Tičan)

Špecijalna trgovina bluz

Antonija Sitar

Dobro 'IKO' uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju, — Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepotičja, daril itd. v velikem **krasnem ceniku**, katerega zahtevajte zastonj in poštnine prosto.

:: Vse ure so natančno preizkušene ::

- Št. 99410 Kovinasta anker Roskopf ura . . . . . K 12:40
- št. 99449 Roskopf ura, grav. močna, 2 pokrova . . . . . K 18:60
- št. 99600 Radijska žepna ura ponoči sveteča . . . . . K 16:20
- št. 99865 Kovinasta verižica K 1:60
- št. 99645 Uhani amerikanski double zlato . . . . . K 3:40
- št. 99022 Srebr. rožni venec K 9:50

Lastna znamka 'IKO' svetovnoznana.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švicl.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5

Nobene podružnice. Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur. Nobene podružnice.

Vsaka gospa
naj čita mojo zanimivo navodilo o modernem **negovanju prsi.**

Uspešen svet pri pomanjkanju in opešanju obilnosti! — Pišite zaupno **IDI KRAUSE**, Presburg (Ogrsko) Schanzstrasse 2, Abt. 95. — Ne stane nič.

Priporoča se
:: umetna knjigoveznica ::
IVAN JAKOPIČ
::: LJUBLJANA. :::

Slav. občinstvu in gosp. trgovcem priporočam **slamnate čevlje (šolne)** in slamnate podplate za v čevlje katere sem začel izdelovati, tako da ustrezem lahko vsaki zahtevi. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebe, ki imajo opravilo v sobah, prav dobro došla. Naj vsakdo poskusi!

FRANC CERAR, tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

Mazilo za lase
varstvena znamka Netopir

napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ulici 200 ali pa v trafikli pri farni cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepše lase. Štekljenca po 4 in 5 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las. — **Za gotovost se jamči.** — **Zadostuje steklenica.** — Spričevala na razpolago.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

:: Delniška glavnica 8,000.000 kron. :: **STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.** Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na vložne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najugodneje.
2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

Naročnina za list „Tedenske Slike“: za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3:80, 1/2 leta K 7:50, celo leto K 15:—; za Nemčijo: 1/4 leta K 5:—, 1/2 leta K 10:—celo leto K 20:—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 24:—. Za ameriko letno 5 dolarjev.
Uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, Inadstropje